RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2022/1801

z dne 4. maja 2022

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) za proračunsko leto 2020

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) za proračunsko leto 2020,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0090/2022),

A. ker je na podlagi poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Agencije Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) (v nadaljnjem besedilu: agencija) njen končni proračun v proračunskem letu 2020 znašal 158 619 073 EUR, kar je 12 % več kot leta 2019; ker proračun agencije v glavnem izvira iz proračuna Unije;

B. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2020 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Proračunsko upravljanje in finančno poslovodenje

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je stopnja izvrševanja proračuna zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2020 znašala 99,44 %, kar je 0,02 % več kot leta 2019; ugotavlja, da je stopnja izvrševanja plačil znašala 85,09 %, kar je 1,52 % manj kot leta 2019;

2. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je agencija v 33 % primerov zamujala pri plačilih, zaradi česar so nastale obresti v znesku 12 000 EUR; ugotavlja, da je Računsko sodišče podobne zamude odkrilo tudi v letih 2019, 2018 in 2017, zaradi česar je agencija izpostavljena finančnemu tveganju in tveganju izgube ugleda; opozarja, da morajo organi, uradi in agencije Unije v skladu s finančno uredbo plačila izvajati v predpisanih rokih in da je Računsko sodišče ugotovilo, da agencija tega ni spoštovala; je seznanjen, da je agencija v odgovoru na ugotovitve Računskega sodišča navedla kadrovska vprašanja, pandemijo covida-19 in zaostanke pri računih za potovalne storitve; ugotavlja, da agencija v odgovoru ne obravnava strukturne narave zamud pri plačilih, zato jo poziva, naj pregleda svoj plačilni postopek, da bi odkrila, kje prihaja do zamud, ter okrepi prizadevanja za izvrševanje plačil pod predpisanimi pogoji, da se odpravijo te pomanjkljivosti;

Uspešnost

3. poudarja, da ima agencija pomembno vlogo, saj podpira kazenske preiskave držav članic ter preprečuje terorizem, kibernetsko kriminaliteto, kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, ter druge hude in organizirane oblike kriminala po vsej Uniji, se nanje odziva in bori proti njim;

4. poudarja, da se je število operacij povečalo s 1 921 v letu 2019 na 2 315 v letu 2020 (povečanje za 24 %) in da se je število operativnih sestankov, ki jih je financirala agencija, zmanjšalo z več kot 500 v letu 2019 na 280 v letu 2020 (zmanjšanje za 44 %), kar kaže na vpliv pandemije covida-19 na njeno delo;

5. pozdravlja ustanovitev Centra za finančni in gospodarski kriminal, ki bo nacionalnim organom nudil operativno in strateško pomoč, ter ustanovitev laboratorija Europola za inovacije;

([1]) UL C 114, 31.3.2021, str. 158.

6. z zadovoljstvom ugotavlja, da agencija nekatere ukrepe uporablja kot ključne kazalnike uspešnosti, da bi ocenila dodano vrednost, ki jo ustvarjajo njene dejavnosti, druge ukrepe pa za izboljšanje svojega upravljanja proračuna; ugotavlja, da je agencija leta 2020 v svoj delovni program vključila kazalnike in spremljala skupno 43 kazalnikov korporativne uspešnosti s posameznimi cilji, določenimi za vsakega od njih, na primer izvrševanje prenesenih obveznosti, stopnje plačil in odobritve za prevzem obveznosti;

7. ugotavlja, da si agencija prizadeva za tesno sodelovanje z drugimi organi, uradi in agencijami Unije ter mednarodnimi organizacijami, da bi zagotovili varnostne interese vseh državljanov Unije; ugotavlja, da je agencija v okviru projekta SIRIUS v letu 2020 sodelovala z Agencijo Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust); je seznanjen, da so strokovnjaki za kemijo, biologijo, radiologijo, jedrsko tehnologijo in eksploziva na različne načine dejavno podprli Mednarodno agencijo za atomsko energijo in Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL), na primer s konferencami, seminarji, spletnimi in drugimi predstavitvami; ugotavlja tudi, da je agencija 8. oktobra 2020 podpisala delovni dogovor z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF);

8. ugotavlja, da se je Evropski nadzornik za varstvo podatkov 30. aprila 2019 odločil, da bo začel preiskavo na lastno pobudo, potem ko je agencija proaktivno zaprosila za smernice v zvezi s tem, kako uporablja analizo velepodatkov (kategorizacija podatkovnih subjektov) za namene strateške in operativne analize (zadeva Evropskega nadzornika za varstvo podatkov 2019–0370); ugotavlja tudi, da je od 1. maja 2017 v skladu z Uredbo (EU) 2016/794 ([2]) naloga Evropskega nadzornika za varstvo podatkov nadzor nad tem, ali agencija zakonito obdeluje osebne podatke; ugotavlja, da je Evropski nadzornik za varstvo podatkov med preiskavo septembra 2020 agencijo opozoril zaradi tveganj za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, saj ni sprejela posebnih zaščitnih ukrepov, s katerimi bi pri analizi velikih podatkovnih nizov upoštevala načelo najmanjšega obsega določenih podatkov; ugotavlja, da nadaljnje shranjevanje velikih količin podatkov brez kategorizacije posameznikov, pri čemer je mogoče povezavo s kriminalno dejavnostjo odkriti šele po začetku analize, pomeni tveganje za pravice posameznikov do varstva podatkov; ugotavlja, da je nadzornik o tej zadevi vzpostavil dialog z agencijo in da je agencija pripravila poseben akcijski načrt; ugotavlja, da je v akcijskem načrtu obravnavala pomisleke Evropskega nadzornika za varstvo podatkov v zvezi z zahtevanim pregledom podatkov za shranjevanje velikih količin podatkov posameznikov, ki niso povezani s kriminalno dejavnostjo, vendar poudarja, da po mnenju nadzornika sedanji pravni okvir ne vsebuje najdaljšega obdobja, v katerem lahko agencija obdeluje te podatke; poudarja, da to pomeni, da je agencija shranjevala veliko količino podatkov posameznikov, ki niso povezani s kriminalno dejavnostjo, in da je te podatke hranila dlje, kot bi bilo potrebno, kar je v nasprotju z načeloma najmanjšega obsega in omejitve hrambe podatkov iz Uredbe (EU) 2016/794; je seznanjen, da je Evropski nadzornik za varstvo podatkov 3. januarja 2022 sprejel odločitev, da mora agencija v 12 mesecih izbrisati podatkovne nize, ki jih hrani na dan sprejetja te odločitve in pri katerih ni kategorizacije posameznikov, nove podatkovne nize pa mora izbrisati v šestih mesecih od dneva prejetja; ugotavlja, da bo odločitev Evropskega nadzornika za varstvo podatkov vplivala na zmožnost agencije, da analizira zapletene in obsežne podatkovne nize, s katerimi bi podprla tekoče preiskave kaznivih dejanj, ki spadajo v okvir njenega mandata, saj podpora agencije pogosto traja več kot šest mesecev, agencija pa bi morala vselej ravnati v skladu z ustreznim pravom Unije;

9. ugotavlja, da politični dogovor o okrepljenem mandatu agencije, ki sta ga sozakonodajalca dosegla februarja 2022, obravnava pomisleke nadzornika ter določa pogoje za obdelavo in obdobje hrambe obsežnih in kompleksnih podatkovnih nizov; je seznanjen s pripombami Evropskega nadzornika za varstvo podatkov, da nova zakonodaja, ki bo urejala agencijo, slednji omogoča obdelavo podatkov tudi brez potrjene povezave s kriminalno dejavnostjo; meni, da so glede na zapleteno naravo čezmejnega sodelovanja na področju kazenskega pregona v boju proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu ustrezno utemeljene izjeme upravičene; poudarja, da je treba najti ravnovesje med učinkovitimi policijskimi operacijami in varstvom pravice državljanov do zasebnosti ter da je odločitev nadzornika vzbudila pomisleke o tem, ali je agencija to ravnovesje res našla; poziva agencijo, naj upošteva pomisleke Evropskega nadzornika za varstvo podatkov ter hitro napreduje pri kategorizaciji posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, pri tem pa naj spoštuje zakonsko določene omejitve hrambe, pa tudi načeli najmanjšega obsega in omejitve shranjevanja podatkov, hkrati pa zagotovi in ohrani operativno zmogljivost agencije; pričakuje, da bo agencija izpolnila svojo pravno obveznost ter Parlamentu vsako leto posredovala informacije o številu primerov, v katerih je uporabila pravne možnosti za obdelavo podatkov posameznikov brez potrjene povezave s kriminalno dejavnostjo, skupaj z informacijami o trajanju in rezultatih te obdelave;

([2]) Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ (UL L 135, 24.5.2016, str. 53).

Kadrovska politika

10. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt agencije na dan 31. decembra 2020 uresničen 93,50-odstotno, saj je bilo zapolnjenih 575 od 615 začasnih delovnih mest, odobrenih v kadrovskem načrtu (leta 2019 je bilo odobrenih 591 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je agencija v letu 2020 zaposlovala 203 pogodbene uslužbence in 53 napotenih nacionalnih strokovnjakov (v kadrovskem načrtu je bilo odobrenih 235 oziroma 71 delovnih mest); je seznanjen, da agencija razlikuje med štirimi kategorijami napotenih nacionalnih strokovnjakov in da so v treh kategorijah stroški za proračun nični ali omejeni, kar pomeni 53 dodatnih oseb, s čimer je skupno število napotenih nacionalnih strokovnjakov 106;

11. poudarja, da je treba zaradi stalnega porasta delovne obremenitve in povpraševanja organov držav članic ustrezno povečati število zaposlenih; ugotavlja, da se je v kadrovski načrt agencije dodalo 14 delovnih mest za začasne uslužbence; poziva Komisijo, naj vzpostavi aktiven dialog z agencijo, da bi razumela in zadovoljila njene dolgoročne potrebe po človeških virih;

12. ugotavlja, da je agencija zaradi akcijskega načrta na ravni celotne organizacije zaključila leto 2020 z 1,0 % prostih delovnih mest, pri čemer je bil letni cilj za najvišjo stopnjo prostih delovnih mest 2,0 %; prav tako ugotavlja, da je dosegla tudi cilj najvišje stopnje fluktuacije (12 %), saj je konec leta 2020 fluktuacija zaposlenih znašala 10,9 %; je seznanjen, da agencija te kazalnike redno primerja z letnimi cilji;

13. z zaskrbljenostjo ugotavlja, kakšna je bila v letu 2020 porazdelitev po spolu, pri čemer je bilo na višjih in srednjih vodstvenih položajih 82,8 % moških (149 moških in 31 žensk), v upravnem odboru je bilo moških 79,2 % (42 moških in 11 žensk), med vsemi uslužbenci pa 71,8 % (413 moških in 162 žensk); ugotavlja, da člane upravnega odbora imenujejo organi držav članic; priznava, da je raznolikost eden od strateških stebrov agencije; pozdravlja zavezo agencije, da bo izboljšala uravnoteženo zastopanost spolov med zaposlenimi, zlasti na vodstvenih položajih; ugotavlja, da se je število žensk na položaju vodje oddelka in enakovrednih ali višjih delovnih mestih v letu 2020 povečalo; spodbuja agencijo, naj ohrani ta pozitiven trend, in jo poziva, naj v prihodnje poskrbi za enakomernejšo porazdelitev po spolu na vodstvenih položajih in med vsemi uslužbenci; poziva Komisijo in države članice, naj pri imenovanju članov upravnega odbora agencije v večji meri upoštevajo pomen zagotavljanja uravnotežene zastopanosti spolov; opozarja agencijo, da so pri izbiri kandidatov pomembne kompetence, znanje in izkušnje, pa tudi geografska uravnoteženost in uravnotežena zastopanost spolov med uslužbenci;

14. ugotavlja, da je agencija leta 2020 poročala o enem primeru konfliktnega delovnega razmerja, za katerega je bilo ugotovljeno, da pomeni psihično nadlegovanje v skladu s členom 12a kadrovskih predpisov; ugotavlja, da je bil uslužbencu, ki je povzročil psihično nadlegovanje, decembra 2020 izdan opomin v skladu s členoma 9(1)(b) in 11 priloge IX h kadrovskim predpisom; je seznanjen, da je uslužbenec medtem zapustil agencijo; ugotavlja, da v letu 2020 ni bilo primera nadlegovanja v zvezi z osebjem agencije, ki bi pristal na sodišču;

15. ugotavlja, da se je celotno število operacij, ki jih je podprla agencija, v letu 2020 povečalo za 24 %; prav tako ugotavlja, da je splošno povečanje operativnih dejavnosti agencije ustrezalo povečanemu nadzoru Evropskega nadzornika za varstvo podatkov, kar odraža število priporočil, ki jih je ta podal na različnih poslovnih področjih na podlagi preiskav, postopkov predhodnega posvetovanja v skladu s členom 39 Uredbe (EU) 2016/794 in nadaljnjih dejavnosti v zvezi z inšpekcijskimi pregledi;

Javna naročila

16. ugotavlja, da je agencija podaljšala okvirno pogodbo o storitvah poslovnih potovanj, ko je po njenem izteku leta 2018 podpisala spremembo k njej; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da gre po mnenju Računskega sodišča za nepravilno prakso; ugotavlja, da je agencija 29. marca 2019 podpisala še eno spremembo k isti pogodbi, kar kaže na pomanjkljivosti pri upravljanju pogodb in predhodnih kontrolah; je seznanjen z odgovorom agencije, da je bila njena odločitev o podaljšanju pogodbe leta 2019 rezultat temeljite ocene za ohranitev neprekinjenosti poslovanja in ni bila znak pomanjkljivosti pri predhodnih kontrolah; pozdravlja, da je agencija v zadnjem četrtletju leta 2020 začela notranjo revizijo, katere cilj je pridobiti dodatna zagotovila o pristopu agencije k upravljanju pogodb; ugotavlja tudi, da je zadevna pogodba o potovalnih storitvah potekla marca 2020;

17. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da določbe, ki jih je agencija uporabila v razpisni dokumentaciji za naročanje pohištva, opreme in s tem povezanih storitev, niso bile dovolj natančne, kar ogroža konkurenčnost postopka javnega naročila; ugotavlja tudi, da agencija ni dovolj natančno preverila točnosti osnovnih cen in izračuna popustov, ki veljajo za nestandardne postavke, preden je naročilnico predložila izvajalcu; poziva jo, naj v vseh razpisnih postopkih zagotovi popolno skladnost z načeli konkurenčnega prava; na podlagi odgovora agencije ugotavlja, da je razpisna dokumentacija vključevala predmet javnega naročila ter veljavna merila za izključitev, izbor in dodelitev, s čimer je omogočala konkurenco; v zvezi s popustom, ki ga je dal izvajalec, pa opaža, da je izvajalec ponudil višji popust od standardne stopnje v pogodbi, zato je agencija upoštevala določbe pogodbe in ravnala v skladu z načeli dobrega finančnega upravljanja;

18. pozdravlja, da je agencija pravilno izvedla priporočila Računskega sodišča glede najnižjega praga za tehnično merilo za oddajo naročila, ki je najpomembnejše za kakovost, ter preverjanja točnosti izraženih cen in izračuna popustov, ki se uporabljajo za nestandardne postavke;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

19. ugotavlja, da je agencija uvedla ukrepe in da si prizadeva zagotoviti preglednost, preprečevati in obvladovati nasprotja interesov ter zaščititi žvižgače; ugotavlja, da v letu 2020 ni bil ugotovljen noben primer nasprotja interesov, zaradi katerega bi bila sprožena preiskava službe agencije za notranje preiskave;

20. pozdravlja, da agencija objavlja življenjepise in izjave o interesih za člane upravnega odbora, izvršno direktorico ter njene namestnike;

Notranje kontrole

21. ugotavlja, da je služba Komisije za notranjo revizijo v letu 2020 zaključila svojo revizijo o varnosti informacijske tehnologije agencije in izvedla pripravo revizije upravljanja pogodb; je seznanjen, da je agencija izvedla 86 % kritičnih ali zelo pomembnih priporočil, ki naj bi bila izvedena v letu 2020;

22. opozarja na ugotovitev Računskega sodišča v zvezi s podaljšanjem okvirne pogodbe o storitvah poslovnih potovanj; ugotavlja, da gre za pomanjkljivost v postopkih javnega naročanja, ki lahko vpliva na sistem agencije za notranjo kontrolo ali njegove dele; poziva agencijo, naj ugotovitve Računskega sodišča upošteva pri letni oceni okvira notranjih kontrol;

23. ugotavlja, da so bili elementi okvira notranje kontrole agencije vzpostavljeni in so delovali na integriran način v celotni agenciji ter da je sistem notranje kontrole tveganje, da agencija ne bi dosegla svojih letnih in večletnih ciljev v zvezi z operacijami, poročanjem in skladnostjo, učinkovito zmanjšal na sprejemljivo raven; poziva agencijo, naj pri letni oceni upošteva ugotovitve Računskega sodišča, zlasti tiste v zvezi z upravljanjem pogodb in zamudami pri plačilih;

Odziv na covid-19 in neprekinjeno poslovanje

24. ugotavlja, da se je agencija hitro odzvala na izbruh covida-19 in izvedla več novih ukrepov za obvladovanje krize, ki bi čim manj vplivali na njeno delo, ob tem pa sta bila zdravje in varnost največja prednostna naloga; vendar je pandemija covida-19 neposredno vplivala na prizadevanja agencije pri izvajanju številnih ukrepov in doseganju ciljev delovnega programa za leto 2020, zlasti tistih, ki so povezani s fizično prisotnostjo na sedežu agencije, kot so operativni in drugi sestanki preiskovalcev ter analitikov, in upravnimi postopki, ki ne temeljijo na elektronskem delovnem postopku; poziva agencijo, naj čim bolj digitalizira upravne postopke;

25. pozdravlja ukrepe, ki jih je agencija sprejela, da bi še naprej učinkovito upravljala postopke javnih naročil in s tem povezanih dejavnosti, tudi izdajo nujnih naročil za kritje izrednih potreb, nastalih zaradi pandemije covida-19, in spremembo različnih pogodb, da bi prilagodila tveganja, povezana s pandemijo;

26. ugotavlja, da agencija na podlagi izkušenj iz pandemije covida-19 pripravlja več ukrepov, ki bi bili primerni tudi v prihodnosti, na primer decentralizirane delovne metode, vključno z možnostjo uporabe videoklicev in orodij za sodelovanje, delom na daljavo (med drugim z zavarovanimi prenosnimi računalniki OpsNet zaradi narave operativnih informacijskih postopkov) in posodobljenimi elektronskimi delovnimi postopki;

Druge pripombe

27. pozdravlja prizadevanja agencije za povečanje kibernetske varnosti; ugotavlja, da so bile tri najpomembnejše izboljšave agencije v letu 2020 na področju digitalne zaščite povezane z zmogljivostmi za dostop na daljavo, razvojem v oblaku ter prakso kodiranja odprtokodne programske opreme in programske opreme drugih proizvajalcev;

28. je seznanjen, da je agencija v pričakovanju izstopa Združenega kraljestva iz Unije 31. decembra 2020 začela intenzivno delo in priprave, da bi omogočila nemoten prehod, s čimer je bilo omogočeno nadaljevanje operativnega sodelovanja z Združenim kraljestvom, tudi izmenjava osebnih podatkov in prilagajanje različnih operativnih orodij in sistemov;

29. spodbuja agencijo, naj javnost še naprej seznanja s svojim delom, raziskavami in dejavnostmi, da bi povečala svojo prepoznavnost; ugotavlja, da je bilo delo agencije v zvezi z vplivom covida-19 na kriminal in kibernetsko kriminaliteto v letu 2020 objavljeno v različnih medijih in da je bila prek lastnih kanalov in kanalov tretjih strani s tem seznanjena širša javnost;

30. pozdravlja prizadevanja agencije za vzpostavitev celovite strategije za trajnostnost in zmanjšanje emisij CO_2, kot so izboljšane prakse recikliranja in uporaba okolju prijazne energije; spodbuja agencijo, naj deli izzive, s katerimi se je srečala, ter izkušnje, ki jih je pridobila, saj bi to bilo v pomoč pri razrešnici za naslednje proračunsko leto, pa tudi v okviru mreže agencij EU;

31. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 4. maja 2022 ([3]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([3]) Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0196.